Cwm Taf Morgannwg

Grŵp Cymorth Cydweithredol Tai Rhanbarthol (GCCTRh)

9 Mehefin 2021 – (Teams Microsoft)

Cofnodion

Rhif Eitem	
1	**Croeso a Datgan Buddiannau** **Ymddiheuriadau**: Jennifer Ellis Julie McCarthy Louise Davies Luke Takeuchi Natalie Morgan Thomas Paul Mee Rachel Honey Jones Sarah O'Keefe Suzanne Lewis-Abbott Tim Thomas
2	**Cofnodion y cyfarfod blaenorol a'r camau gweithredu:** Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod blaenorol fel rhai cywir. **Camau Gweithredu: Adolygiad o Ddatganiad Blynyddol GCCTRh (KF)** Dychwelodd aelodau'r GCCTRh eu sylwadau ar y datganiad rhanbarthol i KF.
3	**Adroddiad a Chynllun Gwaith y GCCTRh:** **Adroddiad LIC parthed 2020 i 2021** Anfonodd Kim Flower, y Cydlynydd Datblygu Rhanbarthol (CDRh), adroddiad byr i Lywodraeth Cymru yn amlinellu cyflawniadau'r bartneriaeth yn 2020/21. **Datganiad Blynyddol GCCTRh CTM 2021/22** Bellach, mae Datganiad Blynyddol Rhanbarthol GCCTRh CTM ar gyfer 2021 i 2022 wedi'i gyflwyno i LIC. **Cynllun Gwaith** - Mae **cynllun gwaith ar gyfer 2021/2022** wedi'i ddrafftio ac yn agored i sylwadau.
4	**Datblygu Prosiectau Rhanbarthol:** Cyflwynodd y GCT ddiweddariad ar brosiectau rhanbarthol newydd a phrosiectau arfaethedig: **4.1 Newydd - Tîm Iechyd Cymhleth Rhanbarthol (MH & SM)** Rhoddwyd diweddariad ar ddatblygiad y prosiect hwn a ariannwyd yn wreiddiol trwy Gyllid Cam 2 y pandemig COVID-19. Mae'r tîm gweithredol bellach wedi'i sefydlu i gynnwys: • Ymarferydd Nyrsio Cyffredinol a ariannwyd gan Fwrdd Iechyd CTM; • Dau Nyrs Arbenigol - Iechyd Meddwl a Chamddefnyddio Sylweddau; • Grŵp Llywio a'i Grŵp Gweithredol Cysylltiedig sy'n gyfrifol am reolaeth. Mae yna hefyd Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar wahân sy'n casglu data. Ar ran y GCCTRh, diolchodd RL (y Cadeirydd) am eu gwaith caled a'u hymdrechion i ddatblygu'r Tîm Partneriaeth hwn. **4.2 Y potensial ar gyfer datblygu Prosiect Rhanbarthol newydd 21/22 - Hyfforddiant.** Mae arweinwyr y GCT yn ystyried darparu cyfres o "arferion gorau" fel elfennau o'r hyfforddiant i staff y rheng flaen a'r staff cymorth. Mae'r drafodaeth ynghylch hyn newydd gychwyn ac mae arweinwyr rhanbarthol y GCT yn ystyried y prosiect o ran ei ymarferoldeb a'i berthnasedd strategol.

Cafwyd awgrymiadau gan aelodau o'r GCCTRh ynghylch pynciau y gellid eu hystyried ar gyfer yr hyfforddiant:

- Deddfwriaeth tai a pholisi digartrefedd - gan gynnwys Deddf Tai Cymru;
- Trawma;
- Iechyd Meddwl a Cham-drin Sylweddau;
- Iechyd a Llesiant.

Mae Arolwg Ymgynghorol wrthi'n coladu barn darparwyr cymorth a bydd canlyniadau'r ymarfer hwn yn dylanwadu ar y penderfyniad terfynol.

4.3 **<u>Cynnydd y "Prosiectau Parod"</u>**

1. **Peilot Cwmpasu a Datblygu BAME**

Cytunwyd ar brosiect peilot byrdymor a gaiff ei gynnal ar sail ranbarthol ar draws Cwm Taf Morgannwg. Bydd yn parhau tan ddiwedd mis Mawrth 2022. Mae BAWSO wedi'i gontractio ar gyfer y prosiect hwn a bydd yn nodi anghenion arbenigol y boblogaeth BME ac yn ystyried effaith yr arferion diwylliannol hynny sy'n achosi niwed. Fel rhan o'r prosiect hwn, darperir cefnogaeth sy'n gysylltiedig â thai i ddioddefwyr BME os ydynt dan fygythiad neu mewn perygl o: Gam-drin Domestig, Priodasau Gorfodol, Trais yn Seiliedig ar Anrhydedd, FGM (Anffurfio Organau Cenhedlu Benywod).
Bydd yn darparu cefnogaeth i ddioddefwyr BME ar gyfer y materion canlynol:

- cynllunio diogelwch (dioddefwr a theulu);
- tai, mynediad i fudd-daliadau;
- mewnfudo – yr hawl i breswylio/prawf preswyl arferol;
- dyled/ôl-ddyledion;
- cyrchu cymorth cyfreithiol;
- cefnogaeth iaith.

Bydd canlyniadau'r peilot hwn yn llywio penderfyniadau caffael y dyfodol. Mae'r prosiect yn cynnwys cyllid o ychydig dros £10,500 a ddarperir trwy VAWDASV CTM. Mae'n ofynnol hefyd i BAWSO baratoi adroddiad o'u hymarfer a'u data cwmpasu, bob chwarter i'r GCCTRh.

2. Prosiect Cwmpasu a Datblygu LGBGTQ+

Mae arweinwyr y GCT yn ystyried y potensial o gontractio prosiect ymchwil byrdymor a fydd yn canfod y galw am wasanaethau ac anghenion penodol y cleientiaid LGBGTQ+ o ran tai yn rhanbarth CTM.
Ar hyn o bryd, mae Llamau yn rheoli prosiect cyffelyb yng Ngogledd Cymru a chyflwynwyd adroddiad ar ddarpariaeth gyfredol y prosiect hwnnw i'r GCCTRh.
Mae swydd-ddisgrifiad drafft yn cael ei lunio a bydd yr amlinelliad hwn o'r prosiect yn llywio manylion y contract posib.
Gofynnodd y Cynghorydd Lewis (Cadeirydd) am gynnwys y prosiect fel rhan o agenda'r grŵp yn y dyfodol a rhoddodd ganiatâd i fwrw ymlaen â'r awgrym hwn.

5 **Tai/Digartrefedd**

Mater allweddol i'r sector tai ar yr adeg hon yw darparu digon o letyau addas ar gyfer y cynnydd mawr yn nifer y digartref. Mae diffyg tai addas i ddiwallu'r angen cynyddol wedi'i nodi ar draws y rhanbarth.
Mae'r holl awdurdodau lleol yn y broses o ddatblygu eu Strategaethau Tai a Digartrefedd newydd a chyhoeddir y rhain erbyn Ebrill 2022.

5.1 **Pen-y-bont ar Ogwr** RJ

Ar hyn o bryd, maen nhw'n delio â niferoedd mawr sy'n ddigartref ac mae nifer uchel o ddefnyddwyr y gwasanaeth presennol yn cael eu cartrefu mewn lletyau dros dro.
Yn ystod y cyfnod rhwng 24 Ebrill a 20 Mai, cafwyd 38 o gyflwyniadau digartref. Ar 30 Mai, maen nhw'n cynnig 193 o unedau llety dros dro ac yn cefnogi bron i 300 o bobl.
Cyfyngwyd ar nifer y tai sydd ar gael wrth i'r sector twristiaeth adennill ei dir - mae'r newid yn nefnydd yr adeiladau hyn yn lleihau nifer y llety ychwanegol sydd ar gael.
Mae Pen-y-bont ar Ogwr yn cael peth llwyddiant o ran ailgartrefu cyflym a gosod pobl mewn eiddo a rentir yn breifat, ond yn anffodus nid yw nifer y lletyau'n tyfu mor gyflym â nifer y digartref. Fodd bynnag, bydd ychydig o brosiectau "tai cam dau" newydd yn dod i'r fei yn ystod yr ychydig fisoedd nesaf gan ddarparu eiddo ychwanegol.

	5.2 **Merthyr** SS Ar hyn o bryd, mae ganddyn nhw 160 mewn lletyau dros dro a 110 arall mewn sefydliadau Gwely a Brecwast - o'r nifer hwn, mae 90% yn bobl sengl. Mae yna hefyd nifer uchel o gyflwyniadau gan droseddwyr. Mae'n frwydr i ddarparu ar gyfer pob cyflwyniad newydd ac i ddod o hyd i "letyau camu ymlaen" digonol ac felly, mae yna restr aros. Ceir cefnogaeth dda gan Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) ac maen nhw'n cael blaenoriaeth ar bob eiddo. Bydd prosiect a gafodd Gyllid Cam 2 LlC yn arwain at greu ychydig o leoedd. Cyflogwyd staff ychwanegol er mwyn cwmpasu'r cyfnod hwn ac mae'r pwyslais ar hyn o bryd ar ddatblygu Strategaeth Tai a Digartrefedd newydd ar gyfer y Sir. 5.3 **RhCT** CE Mae 144 o leoliadau Gwely a Brecwast yn RhCT. Bu cynnydd yn nifer y benywod digartref. Mae rhywfaint o "letyau camu ymlaen" wedi'u cynnwys mewn amryw o opsiynau tai. Mae landlordiaid preifat yn cefnogi'r ymdrechion i gartrefu'r digartref. Mae rhai pobl wedi'u troi allan o'r sector rhentu preifat wrth i gyfyngiadau ddiflannu. Mae pryder ynghylch y cynnydd amlwg posibl yn y maes hwn, ac amcenir y bydd mwy yn ddigartref o hyn allan. Mae'r system yn cael ei hymestyn ac mae llawer o'r achosion sy'n peri pryder yn gysylltiedig â chleientiaid ag anghenion cymhleth. Fe gydnabu'r Cyng GT y pryderon ynghylch y sefyllfa dai gan sôn am yr ymgais i gynllunio a chefnogi'r ymdrechion cyfredol i ddod â digartrefedd i ben mewn modd strategol. Bydd ffocws y dyfodol ar ddarparu tai cymdeithasol ac ar ddatblygu cartrefi priodol i bobl ag anghenion cymhleth. **Pwyntiau eraill o ddiddordeb a godwyd:** • Mae yna heriau ac anawsterau wrth brynu'n lleol. Mae llawer o dai yn cael eu prynu am bris uchel gan fuddsoddwyr wrth iddynt hwythau ymuno â'r farchnad. • Mae'r cyllid mewn perthynas â'r Grant Tai Cymdeithasol wedi cynyddu. • Bernir nad yw llawer o'r stoc dai yn ffit ar gyfer y dyfodol ac felly bydd angen eu haddasu neu'u disodli. • Mae meithrin perthynas â phartneriaid allweddol yn hanfodol i lwyddiant y dasg o ddarparu tai a chefnogaeth briodol i bawb sy'n ddigartref.
6	**Diweddariadau Partneriaid a Rhanddeiliaid** 6.1 Diweddariad Darparwr LG Roedd gan Fforwm Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf Morgannwg nifer cynyddol o fynychwyr y chwarter hwn. Amlinellodd LG y pwyntiau a godwyd yng nghyfarfod y darparwr cymorth tai hwn: • Mae Cymorth yn ceisio gwella llwyddiant y recriwtio i'r sector tai. Mae'n ystyried ffyrdd o broffesiynoli rolau'r sector hwn a chreu llwybrau gyrfa broffesiynol ar eu cyfer. • Cydnabyddir bod gan lawer o ddarpar weithwyr sgiliau trosglwyddadwy. • Cafwyd trafodaeth yn y Fforwm ynghylch y codiad a roddwyd yn ddiweddar gan awdurdodau lleol i fudd-daliadau'r staff cymorth. Roedd rhai darparwyr wedi cael y meini prawf cymhwysedd yn anodd eu derbyn, ac roeddent yn cydnabod nad oedd y budd-dal hwn wedi'i gyflwyno mewn ffordd gyson ar draws Cymru. • Mae angen o hyd am ryw fath o ddarpariaeth ar gyfer tywydd oer, a mynegodd darparwyr eu pryder o ran eu gallu i gartrefu pawb sy'n ddigartref yn briodol yn ystod y gaeaf nesaf. Bydd Cymorth yn dychwelyd y pwynt hwn i Lywodraeth Cymru. • Gofynnodd aelodau'r Fforwm am gyflwyniad ar y prosiect arbenigol newydd sef Tai, Iechyd Meddwl a Chamddefnyddio Sylweddau, yn eu cyfarfod chwarterol nesaf. 6.2 Diweddariad y Landlordiaid - Ni chafwyd adroddiad na phresenoldeb landlord yn y cyfarfod hwn. 6.3 Diweddariad LCC TT - rhoddodd ei ymddiheuriadau ac nid oedd yn bresennol. *Ni chafwyd unrhyw sylwadau gan asiantaethau partner: Iechyd Meddwl, Camddefnyddio Sylweddau, VAWDASV, y Gwasanaeth Prawf, yr Heddlu, Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd, llais defnyddiwr gwasanaeth, ac ati)*

7	**Datblygiad Rhanbarthol GCCTRh 21/22** *Sut gall asiantaethau weithio gyda'i gilydd yn well er mwyn cynorthwyo cleientiaid sydd mewn argyfwng ac a allai ddod yn ddigartref?* Rhoddodd y grŵp ystyriaeth i ddatblygu gweithdy amlasiantaethol rhanbarthol ar gyfer 2021/22 sy'n cynnwys aelodau perthnasol o'r GCCTRh. Bydd canlyniadau'r digwyddiad "gorchwyl a gorffen" hwn yn cyfrannu at wella a datblygu prosiectau a ariennir gan y GCT i'r dyfodol. Arweiniodd trafodaeth y grŵp at yr awgrymiadau canlynol: Ffocws y gweithdy: **"Sut gellir cynorthwyo'r cleientiaid mwyaf cymhleth?"** **Rhaid ystyried y canlynol:** • Astudiaethau achos o gleientiaid sydd wedi profi i fod yr anoddaf i'w gwasanaethu o ran tai a llesiant. • Awgrymiadau a sylwadau ynghylch y sefyllfa gan y rhai sy'n ei chael hi'n anodd ffitio i mewn i'r system gyfredol, e.e. "Sut mae canlyniad da yn edrych i chi?" • Y bobl na lwyddodd i ddiwallu'u hanghenion trwy ddod o hyd i ateb boddhaol o dan y system bresennol. • Ystyried beth arall y gellir ei gynnig. • Beth arall allen nhw ei gynnig? **Mae potensial i archwilio atebion creadigol fel:** • Opsiynau tai mwy amrywiol. • Datrysiadau aml-asiantaeth. • Newid sylfaenol gan gynnwys syniadau a dulliau newydd. **Gellir defnyddio'r data canlynol i lywio'r drafodaeth:** • Asesiad Cyflym o Anghenion Iechyd y digartref o fewn ardal Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. • Roedd yr adroddiadau'n ymwneud ag Arolygon Defnyddwyr a Rhanddeiliaid y GCT 2020. **Camau Gweithredu:** Ni chytunwyd ar ddyddiad y digwyddiad hwn eto (Hydref 2021). Awgrymodd y Cadeirydd y dylid gwahodd cynrychiolydd o Lywodraeth Cymru i fod yn bresennol.
8	**UFA** Gwnaed cais i wahodd cynrychiolaeth o Lywodraeth Cymru fel y gall barhau i ymwneud yn weithredol â'r grŵp. Ni chafwyd unrhyw bresenoldeb gan LlC ers i'r grŵp ddod yn GCCTRh.
9	**Dyddiadau Cyfarfod:** Ch3 dydd Mercher, 1 Rhagfyr 2021 Ch4 dydd Mercher, 2 Mawrth 2021

No need for translation below Thanks

9th June 2021

Attendees		Representing
Cllr Rhys Lewis (Chair)	RL	RCTCBC
Bosley, Kelly	KB	Probation
Ceri Ford	CF	APB Substance Misuse
Cheryl Emery	CE	Housing RCTCBC
Cllr Dhanisha Patel	DP	BCBC
Cllr Geraint Thomas	GT	MCBC
Deborah Evans	DE	VAWDASV
Flower Kim	KF	Regional Development Coordinator (Minutes)
Hannah Mills	HM	HSG MCBC
Jessica Ware	JW	HSG BCBC
Lorraine Griffiths	LG	Provider Rep
Morgan, Lowri	LM	Principle manager for accommodation. MCBC
Preece Sue	SP	HSG MCBC
Ryan Jones	RJ	HSG BCBC
Suzanne Stephens	SS	Housing MCBC
Apologies		
Claire Beynon	CB	Public Health Wales
Davies Louise	LD	SS RCT
Elis Jennifer	JE	RHA (deputy to LT)
Evans, Eirian	EE	Probation
Gronow Rachel	RG	RCTCBC
Julie McCarthy	JMC	Housing rep RPB
Louise Davies	LD	RCTCBC
Luke Takeuchi	LT	RPB Housing Rep
Lynne Berry	LB	BCBC
Melinda Miller	MM	CCG
Natalie Morgan Thomas	NT	CTM LHB <
Paul Mee	PM	SS RCTCBC
Rachel Honey Jones	RHJ	Housing rep RPB
Sarah O'Keefe	SO'K	Landlord Rep
Suzanne Lewis-Abbott	SLA	MCBC
Tim Thomas	TT	Private rented sector